

PRACOWNIA TOMIZMU BIBLIJNEGO

Linki:

- do strony internetowej Pracowni: <http://biblicalthomism.umk.pl/pl/>
- do Facebooka: <https://www.facebook.com/BiblicalThomism/>

Opis jednostki:

1. Pełna nazwa pracowni
Pracownia Tomizmu Biblijnego
2. Pełna nazwa jednostki w języku angielskim:
Research Center of Biblical Thomism
3. Nazwa skrótowa:
PTB
4. Nazwa skrótowa w języku angielskim:
RCBT

Struktura:

Pracownia nie będzie zatrudniać stałego pracownika. Gdyby powiodły się plany pozyskania dofinansowania, przewiduje się zlecenie zadań w oparciu o zajęcia zlecone.

Kierownictwo i skład osobowy Pracowni:

Jako jednostka przy Wydziale Teologicznym UMK pracownia będzie działała w oparciu o pracowników tegoż wydziału:

Kierownik: **ks. prof. dr hab. Mirosław Mróz**

Pozostały skład osobowy:

ks. prof. dr hab. Dariusz Kotecki

ks. dr hab. Piotr Roszak

ks. dr Tomasz Huzarek

Zakres działania:

W centrum zainteresowania Pracowni leży przede wszystkim spuścizna biblijna Tomasza z Akwinu, choć nie tylko. Także myśl Akwinaty odczytywana dzisiaj, w oparciu o rzetelną wiedzę filozoficzno-filologiczną. Najlepsze katalogi podają pokaźną liczbę komentarzy biblijnych Akwinaty, który jako mistrz teologii (*magister in sacra pagina*) w swoich oficjalnych wykładach dokonywał egzegezy tekstów tak Starego, jak i Nowego Testamentu (metodą scholastyczną). Do dzisiaj zachowały się m. in. Komentarze do Izajasza, Hioba, Ewangelii św. Mateusza, św. Jana, a także do wszystkich Listów św. Pawła (łącznie z Listem do Hebrajczyków, który uważał za autentyczny List św. Pawła). Pracownia pragnie zająć się szczególnie Tomaszowymi Komentarzami do *Corpus Paulinum*, tłumacząc je na język polski, komentując, aby tak udostępnić je polskim czytelnikom. Tym samym szczególnym zainteresowaniem Pracownia pragnie zająć się średniowieczną hermeneutyką biblijną: podążając za biblijnym nauczaniem Tomasza i innych mistrzów scholastyki. Technika pracy komentatora biblijnego była precyzyjnie ustalona (por. Hugon z Saint-Cher). Analiza tekstów, podejmowana przez pracowników Pracowni, pragnie uporządkować procedurę interpretacyjną,

podejmując się nowego i świeżego spojrzenia na badane komentarze, odczytując szczególną ekspresję podejścia metafizycznego. Nie porzucając Komentarzy, pragnie się także zająć odczytaniem teologii biblijnej zawartej w wielkich dziełach teologicznych św. Tomasza. Także bowiem w *Summa Theologiae* i *Summa contra Gentiles* odnajdujemy bogato wpleciony integralny składnik egzegezy teologicznej. Takie nastawienie jest głównym powodem zbudowania stałej struktury badawczej jaką jest „Pracownia Tomizmu Biblijnego” św. Tomasza z Akwinu. Odniesienie do Komentarzy Biblijnych Akwinaty, szczególnie tych do *Corpus Paulinum*, nie chce zamknąć badań Pracowni jedynie na samym Akwinacie, ale także podjąć poszukiwania źródeł jego myśli u Ojców Kościoła i innych wielkich mistrzów scholastyki, którzy byli inspiracją tak dla formalnej, jak i materialnej strony Komentarzy Tomaszowych i jego scholastycznej egzegezy (por. Tomaszowa *Catena aurea* do Ewangelii). Taki punkt wyjścia pozwoli, członkom Pracowni oraz innym zainteresowanym, spojrzeć także na kontekst współczesnych badań biblijnych i egzegetycznych.

Profil badawczy

Celem Pracowni jest zatem prowadzenie badań nad tłumaczeniami i analizą hermeneutyczną, w pierwszym rzędzie nad Komentarzami do *Corpus Paulinum*. Św. Tomasz przemyślał swoje komentarze do Listów Pawłowych jako jedną całość, co motywuje do zajęcia się tak pojedynczymi Komentarzami z osobna, jak i poszukiwanie całościowych związków Tomaszowej myśli opracowanej na bazie nauczania św. Pawła. Pragnie się w ten sposób ubogacić badania biblijne nad św. Pawłem i przekazać je jako pewną wyodrębnioną całość. Takie podejście otwiera badania Pracowni na przekaz Dobrej Nowiny i „nową ewangelizację”. Pozwoli to dotrzeć także do innych Komentarzy Akwinaty, zwłaszcza tych do Nowego Testamentu. Stąd zasadnym będzie:

- a) zbieranie informacji badawczych i tworzenie zasobu danych w zakresie ogólnej teologii św. Tomasza (bez pominięcia podstaw filozofii, zwłaszcza metafizyki Tomasza);
- b) analizowanie, opracowywanie danych egzegetycznych, filologiczno-językowych dla kolejnych tłumaczeń udostępnianych polskiemu czytelnikowi;
- c) propagowanie zdobyczy badań nad Komentarzami biblijnymi Akwinaty szerszemu ogółowi badaczy i studentów; publikacje w języku polskim, ale także w języku angielskim w ramach współpracy zagranicznej; w *Biblica et Patristica Thoruniensia* – czasopismo Wydziału Teologicznego UMK (jeden numer rocznie poświęcony badaniom nad Tomizmem Biblijnym);
- d) informacje na ten temat „Toruńskiego” Tomizmu Biblijnego w udostępnionych stronach i domenach internetowych współpracujących z Wydziałem Teologicznym UMK;
- d) formułowanie postulatów i wspieranie inicjatyw na rzecz poszerzania kultury tomistycznej i średniowiecznej w Toruniu, mieście na wskroś nasyconym architekturą średniowiecznego gotyku; propagowanie kultury biblijnej, scholastycznej, Tomaszowej wśród studentów innych pokrewnych wydziałów UMK;

A. Tworzenie naukowej bazy danych:

Gromadzenie materiałów źródłowych (kolejnych wydań krytycznych dzieł św. Tomasza z Akwinu, także w innych językach współczesnych). Takie opracowania i inne informacje będą pomocą przy badaniach biblijnych nad Akwinatą; bazą i inspiracją dla powstających prac licencjackich, magisterskich, doktorskich oraz innych prac naukowych powstających zarówno na Wydziale Teologicznym, jak i poza nim. Tworzona baza naukowa służyłaby różnym dziedzinom nauk badających spuściznę średniowiecza, historię, filozofię, czy ogólnie dziedzinę szeroko pojętego kulturoznawstwa. Zbieranie informacji w ścisłej współpracy z Biblioteką Diecezjalną w Toruniu, także we współpracy z Instytutem Tomistycznym w Warszawie, m.in.:

- a) monitorowanie działalności innych ośrodków badawczych, zajmujących się badaniami nad Tomaszem z Akwinu, m. in. w Utrechcie, Oxfordzie, Paryżu, Rzymie, itd.;
- b) gromadzenie dostarczonej we współpracy z tymi ośrodkami literatury tomistycznej, czasopism, innych publikacji (materiałów audio, dokumentów i sprawozdań sympozjalnych);
- c) zbieranie świadectw naukowego zainteresowania biblijną myślą Akwinaty;
- d) prowadzenie podręcznej kroniki badań, biblioteki i archiwum Pracowni;
- e) współpraca i koordynacja działań z innymi wyspecjalizowanymi jednostkami naukowymi, badawczymi, dokumentacyjnymi i informacyjnymi w kraju i za granicą (na dzień dzisiejszy ścisła współpraca zwłaszcza z Instytutami Tomistycznymi w Warszawie i Utrechcie);
- f) postulowanie ściślejszego wejścia w przestrzeń badań nad myślą św. Tomasza w Polsce i na świecie;

B. Formułowanie ogólnych wniosków badawczych:

Analiza i opracowywanie Komentarzy Akwinaty (przede wszystkim do *Corpus Paulinum*) będzie oznaczało w końcowym rezultacie powstawanie wartościowych prac naukowych na temat teologii biblijnej św. Tomasza z Akwinu. Chodzi tu szczególnie o:

- a) prace naukowe pisane pod kątem teologii tomistycznej, jej aktualności i ewangelicznego zaangażowania we współczesne działania ewangelizacyjno-duszpasterskie; przezwyciężenie negatywnego spojrzenia na średniowieczną teologię i egzegezę scholastyczną; przezwyciężenie także lęków przed scholastycznym językiem łacińskim i ogólnie średniowieczną spuścizną teologiczną; istnieje konieczność pozytywnego podejścia do wielkiej scholastyki i średniowiecznych mistrzów teologii scholastyki.
- b) zbudowanie zespołu badawczego, grupy ludzi zainteresowanych i dyskutujących tematy teologiczne, wychodząc od tekstów św. Tomasza.

C. Publikowanie wyników badań Pracowni:

Chodzi o szerzenie i pogłębianie rzetelnej, naukowej wiedzy o Tomizmie Biblijnym uprawianym na Wydziale Teologicznym UMK w Toruniu, czyli:

a) wydawanie tłumaczeń Komentarzy Akwinaty, zwłaszcza do *Corpus Paulinum*, książek naukowych, itd.;

b) stworzenie redakcji przygotowującej kolejne numery do *Biblica et Patristica Thorunensia*, z zawartością artykułów naukowych dotyczących przeprowadzanych badań nad Tomizmem Biblijnym;

c) organizowanie otwartych imprez naukowych: konferencji (jedna międzynarodowa w przestrzeni dwóch lat), spotkań i warsztatów badawczych, debat i dyskusji;

d) organizowanie innych wydarzeń popularnonaukowych i popularnych zmierzających do poznania i zrozumienia myśli Akwinaty (np. z okazji wspomnienia dnia św. Tomasza z Akwinu, 28 stycznia);

d) obecność na Wydziałowej stronie internetowej;

e) propagowanie publikacji (np. promocja książek środowiska badawczego Pracowni);

g) udział w krajowych i zagranicznych sympojach naukowych promując biblijną i teologiczną myśl Akwinaty;

h) współpraca z instytucjami bibliotecznymi celem pozyskania informacji i promocji własnych badań;

D. Rozszerzanie palety badań dla prac nad średniowieczem w Toruniu:

Coraz szerszy zakres oddziaływań o charakterze społecznym: poszerzanie znajomości myśli średniowiecznej wśród społeczeństwa, zwłaszcza Torunia, studentów i młodzieży.

Działalność dydaktyczna

1. Serie wykładów otwartych z udziałem zaproszonych specjalistów z kraju i z zagranicy.

2. Wykłady monograficzne do wyboru dla studentów.

3. Panele dyskusyjne połączone z prezentacją poszczególnych dzieł biblijnych Tomasza z Akwinu (przede wszystkim Komentarzy do *Corpus Paulinum*).

4. Wykłady uniwersyteckie dla szerszego grona zainteresowanych studentów.

5. Cykliczne konferencje naukowe (co dwa lata) z udziałem specjalistów z kraju i zagranicy, także studentów, doktorantów oraz słuchaczy studiów podyplomowych w zakresie teologii zainteresowanych myślą Tomasza z Akwinu.

Finansowanie i obsługa administracyjna:

Do czasu rozwinięcia działalności Pracowni sprawy administracyjne będą prowadzone przez Wydział Teologiczny.

Baza lokalowa:

Pomieszczenia w budynku Wydziału Teologicznego UMK przy ul. Gagarina 37
w Toruniu.